Vážení poskytovatelia sociálnych služieb,

v záujme zvýšenia vašej istoty pri rozhodovaní a poskytovaní sociálnych služieb v súvislosti s aktuálnou situáciou ohľadom šírenia nákazy COVID – 19 si vám dovoľujeme zaslať odporúčanie týkajúce sa prípravy na riešenie situácií v prípade karantény v zariadeniach sociálnych služieb (tzv. krízové plány) a základné odporúčania v prevádzkach pri poskytovaní sociálnych služieb v období aktuálnej pandémie. Cieľom tohto dokumentu je podporiť vás v efektívnom riešení súčasnej situácie a pomôcť vám zorientovať sa v riešení nevyhnutných tém a situácii súvisiacich s prípadnou karanténou vo vašom zariadení.

V prílohe tohto dokumentu vám prikladáme niekoľko súborov, kde nájdete sumár všetkých odporúčaní štátnych orgánov, podrobnejší príklad tém, ktoré by mali byť súčasťou krízového plánu a vzor vytvorenia zoznamu tímu/personálu v prípade karantény v zariadení.

Veríme, že nasledovné odporúčania Vám budú v praxi nápomocné.

Príprava na krízovú situáciu:

- Pripravte si zoznam zamestnancov s telefónnymi číslami (so súhlasom zamestnanca), ktorí vyjadria ochotu v prípade karantény v zariadení zotrvať v krízovej službe 24/7 po dobu 14 dní. Tento zoznam sa v prípade karantény odosiela na príslušné úrady a orgány resp. krízové štáby štátnej a verejnej správy ako podklad na rokovanie o zozname personálu potrebného k prevádzke sociálnej služby.
- Pripravte zoznam odporúčaného osobného vybavenia pre zamestnancov v prípade ich zotrvania v karanténe, a to najmenej na 14 dní, a tento zoznam všetkým odovzdajte všetkým zamestnancom (lôžkoviny, osobná hygiena atď.).
- Všetci zamestnanci musia mať kontakt na riaditeľa alebo poverenú osobu, aby v prípade kontroly Políciou SR pri vstupe z/do karantény mohli vyjednávať o svojom oprávnení.
- Pripravte si plán reorganizácie činností sociálnej služby, čo bude náplňou práce pre každého zo zamestnancov, ktorý zostane v krízovej službe, plán redukcie základných činností, individuálneho plánovania, záznamov o poskytovaní služby a pod.

- Ak je to možné, pripravte si plán na presťahovanie a zlúčenie priestorov (priestorová redukcia služby, napr. z jednolôžkových izieb na dvojlôžkové).
- Pripravte si plán, kde a ako budú zamestnanci v krízovej službe nocovať, využitie matracov, gaučov či lôžok Hasičského záchranného zboru a pod.
- Vypracujte si krízový jedálny lístok, ak budete nútení improvizovať s nedostatkom potravín.
- Vytvorte si zásoby potravín na 3 dni.
- Starostlivo sledujte zásoby zdravotníckeho materiálu, ochranných pomôcok a materiálu na dezinfekciu, a kontaktujte dodávateľov, aby ste mohli získať ďalší materiál.
- Vytvorte si zásobu plastových vriec pre prípad výpadku odvozu odpadu, vyriešte miesto, kde budete odpad ukladať.
- Vypracujte si plán, kde budete ukladať telá zomrelých pre prípad výpadku pohrebnej služby.
- Vytvorte si dostatok hotovosti v pokladni organizácie.
- Pre prípad, že prijímatelia sociálnej služby s COVID 19 nebudú prevezení do zdravotníckeho zariadenia je potrebné:
    - Vypracovať plán izolácie pre prijímateľov i personál, pripraviť úplne oddelené priestory. Zabezpečiť aspoň priestor pre izoláciu aspoň 10% prijímateľov sociálnych služieb.
    - Zabezpečiť minimálne vybavenie, ak nemáte rúška, je potrebné, aby ste ich ušili z bavlnenej látky či Perlanu, respirátory si môžete vyrobiť podľa návodu ČVUT (https://aktualne.cvut.cz/sites/aktualne/files/content/af507fe7-e63c-4605-8d6b-27a3724f6e40/cs/20200324-navodu.pdf), improvizujte!
    - Pre zabezpečenie starostlivosti o chorých prijímateľov, je potrebné vyčleniť skupinu pracovníkov, ktorým je potrebné zabezpečiť minimálne aj tieto provizórne pomôcky

Základné odporúčania v prevádzke:

- Nepretržitá prevádzka za prísnych hygienických štandardov – dodržiavanie zásad respiračnej hygieny, časté umývanie rúk mydlom a vodou – všetci zamestnanci a prijímatelia sociálnych služieb.
- Platí prísny zákaz návštev (v prípade prijímateľov v poslednej fáze ľudského života konzultujte prípadné umožnenie návštev s krajským úradom verejného zdravotníctva).
- Komunikácia s rodinnými príslušníkmi a blízkymi osobami prebieha výlučne telefonicky.
- Prijímatelia sociálnych služieb sa môžu voľne pohybovať po zariadení a v areáli zariadenia, pokiaľ ste nevydali obmedzujúce opatrenia.
- Prijímatelia sociálnych služieb nemajú povinnosť nosiť rukavice a rúška (zariadenie je ich domov), pokiaľ sa tak sami nerozhodli.
- Uprednostnené sú aktivity v užšom kruhu, resp. individuálne.

- Preventívne merať každý deň teplotu aj všetkým prijímateľom sociálnych služieb.
- Zamestnanci si po príchode do ZSS zmerajú telesnú teplotu bezkontaktným teplomerom. Pokiaľ niektorý zamestnanec vykazuje známky ochorenia, je povinný to oznámiť vedúcemu pracovníkovi a opustiť pracovisko.
- Zamestnanci sú povinní v maximálnej možnej miere si chrániť zdravie, aby neohrozovali seba a prijímateľov.
- Zamestnanci, ktorí majú určené dni priamej práce na pracovisku sa zvyšné dni nachádzajú v domácom prostredí. V domácom prostredí vykonávajú prípadne vykonávajú určenú prácu z domu. Zároveň sú povinní využiť tieto dni na samoštúdium v oblasti svojho zamerania činnosti v ZSS.
- Všetci zamestnanci by mali dostať rúška, o ktoré sú povinní sa starať (pranie, žehlenie) a nosiť ich na pracovisku aj mimo neho.
- Zamestnanci, ktorí sú v priamom kontakte s prijímateľmi sociálnych služieb, by mali dostať gumené rukavice, ktoré sú povinní nosiť/používať.
- Zároveň sú povinní dodržiavať prísne hygienické zásady, najmä umývať si ruky teplou vodou a mydlom minimálne 20 sekúnd pred odchodom z domu, pri príchode do práce, po použití toalety, po prestávke a pri zmene pracovných činností, pred prípravou jedla a nápojov, pred a po konzumácii jedla a nápojov, pred odchodom z práce, pri príchode domov, po každom priamom kontakte s inou osobou.
- Nie je dovolené používať spoločné uteráky a predmety osobnej potreby.
- Zároveň je potrebné vo zvýšenej miere dezinfikovať všetky povrchy a pravidelne vetrať priestory.
- Presné postupy a pravidlá ohľadom možného výskytu ochorenia budú uplatnené v zmysle záväzného postupu vydaného Ministerstvom zdravotníctva SR a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR pre poskytovateľov sociálnych služieb v súvislosti s nebezpečenstvom šírenia infekcie spôsobenej koronavírusom (COVID-19, SARS-CoV).

Prílohy:

1. Návrhy tém pre spracovanie krízového plánu a príklady v súvislosti s pandémiou COVID–19
2. Návrh formuláru zoznamu pracovníkov na zabezpečenie služby v rámci vyhláseného stavu karantény
3. Súhrnný balík informácii o opatreniach pre ZSS

Spracovali:
Maroš Matiaško (Forum for Human Rights), Mária Machajdíková (SOCIA – Nadácia na podporu sociálnych zmien), Lýdia Brichtová (Nezávislá platforma SocioFórum, o.z.), Miroslav Cangár (Rada pre poradenstvo v sociálnej práci), Mária Filipová (Nezávislá platforma SocioFórum, o.z.), Lukáš Kvokačka (OZ Barlička a Nezávislá platforma SocioFórum, o.z.), Zuzana Stavrovská (Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím).

Odporúčania boli vypracované na základe odporúčaní Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR a praktických skúseností od poskytovateľov sociálnych služieb v SR a ČR.